

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XI. Orator Cæsareus Romæ exceptus. Acta in hæreticos à Francisco II. in Gallia, & Philippo II. in Hispania.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

quartâ continenter vice Pontifex crearetur extra Cardinales à se nominatos ab æmulis, tamen adè minùs in Italia pollentibus. Alter erat Ioannes Angelus Cardinalis Mediceus, Mediolanensis, de quo pluribus in locis sermo fuit, vir ætatis plurimæ^d, plurimæ prudentiæ, plurimisq; muneribus perfunctus, cui quantum profuit quòd viueret Ioannes Iacobus eius frater, Maliniani Marchio, vt in Ordinem Pontificatui proximum acciretur, tantum nunc proderat quòd ille obiisset, vt Pontificatum adipisceretur. Eius quippe strenui ductoris vasta & militaria consilia formidinem attulissent: neque Galli, in bello Senensi ab eo concisi, eundem Romæ rerum potiri tolerassent. At verò illo iam vitâ functo, promerita superfuere apud Hispanos, qui fratrem prouexere, Carassam hortati, ne opportunitatem amitteret Philippi Regis sibi conciliandi. Nec à Gallia reiectus est; quin Regina, quæ in Regis pueritia res ferè pro arbitratu moderabatur, ipsum, quòd ex Medicea esset familia, Gallicis Cardinalibus enixè commendauit. Cunctis itaque in illius electionem conspirantibus, septimâ horâ noctis diem Christi natalem subsecutæ adoratus est, & voluitque Pius IV. appellari. Carassa flexis genibus ab eo petiit, vt condonaret^e populo quidquid iniuriarum intulerat in familiam suam, & in S. Inquisitionis tribunal: cui aliquamdiu Pontifex restitit; sed Cardinali S. Angeli, aliisque simul comprecantibus, tandem se in Carassæ gratiam assentiri dixit, dummodò quoad fieri poterat damna repararentur tum locis tum hominibus iniuriam passis; & in hanc postea sententiam diploma vulgauit. Nam ad sedandum in posterum communem multitudinis furorem nil conducibilius est, quàm communis præteritorum venia, modò non idem sit qui parit & qui læsus fuit; tunc enim venia quandoque dissimulationi tribuitur, atque adè perturbationem odiumque relinquit; quandoque imbecillitati, atque adè pro beneuolentia despectum parit.

^d Agebat annum septuagesimum.

^e Acta Comitiorum.
^f Diarium, & Comitium.

C A P V T XI.

Orator Cæsareus Roma exceptus. Acta in hereticos à Francisco II. in Gallia, & Philippo II. in Hispania.

Aliud quoque nouus Pontifex magnâ quidem æquitate ac prudentiâ indulsit. Pauli duritia, quâ negabat Ferdinandum tamquam legitimum Cæsarem admittere, tamquam nimis rigida & parum prudens, passim improbatur. De hoc incipit Suauis disserere; sed in plano etiam & in aperto statim offendit.

Part II.

Z z z

dit.

1560.

dit. Narrat, inter capita, de quibus inter Purpuratos conuenerat in Comitibus, vnum fuisse, vt futurus Pontifex Ferdinandum haberet pro Cæsare. Quare à Pio, statim ac renuntiatus est Pontifex, re in deliberationem vocatâ 30. Decembris, cum iniuriâ cum eo actum censeretur, accersitum ad se fuisse Franciscum Turrianum, Romæ Ferdinandi ministrum, ei que significatum, breuif se Imperatorios honores eius Principi redditorum; atque ad huiusmodi nuntios à Ferdinando Turrianum fuisse Oratorem suum constitutum. Sed verè haud cunctatus est Ferdinandus in destinando sibi Oratore Turriano donec Pontificis mentem pernouisset. Etenim cum ille mirificè arderet suam electionem à Pontifice ratam haberi, sine quo animaduvertebat Cæsareum diadema nondum satis firmum suo hæere vertici, ob summam Sedis Apostolicæ auctoritatem in omnes Christianos Principes, ac potissimum in Germaniæ Ecclesiasticos, voluit præstò esse in omnem rei celerandæ opportunitatem; & idcirco Turrianus vel ante vel illicò post mortem Pauli excepit Romæ mandatum Oratoris Cæsarei, quod proferret, vbi eo nomine admitteretur. Ad id comprobandum prætereo, illum secundâ Septembris ad colloquium Collegij, vt agentem Cæsaris personam, introductum^a; eundem denuò 28. Septembris accessisse ad Comitij^b fenestellam, & fuisse cohortatum Cardinales ad electionem festinandam; quoniam ea omnia absque Oratoris titulo ab eo peragi potuerant: sed sacro Epiphaniæ die, quo Pius Pontificiam tiaram accepit, coortâ lite de loci præstantia inter Oratorem Hispanum, Romanumque Senatorem^c, iudicauit Pontifex, soli Cæsaris Oratori fas esse Senatori præire; atque ita Turrianus reipsâ præiuit. Quod sanè fieri nequisset, nisi prius Turrianus Oratoris gradum tenuisset; cum à Pij creatione vsque ad id temporis non nisi dies vndecim fluxissent, & à cœtu habito die 30. Decembris non nisi sex, spatium quo cursor peruenire in Germaniam, atque inde regredi nequaquam posset. Primæ autem litteræ à Ferdinando ad Pium datæ, quibus nouum Pontificatum gratulabatur^d, agebatque illi grates ob amota obstacula à Paulo interiecta, Turrianum nominant tamquam præcedentem Oratorem suum, & visuntur die 16. Ianuarij signatæ.

Non cessabat hæresis eâ tempestate omnem mouere lapidem, vt per Catholicas prouincias diffunderetur; sed simul religioso Principum studio reprimebatur: ac proinde in eius sectatores varia sunt exercita supplicia tum in Gallia tum in Hispania; illic remissus, quippe imbecillis manibus adolescentis, ac femina, regni lora tractan-

^a Diarium
citatum Epi-
scopi Terra-
cinæ, 2. De-
cembris.
^b Comitibus, &
Diarium
Magistri cæ-
rimoniarum.
^c Diarium
Magistri cæ-
rimoniarum.

^d Leguntur
apud Ezo-
urum, initio
anni 1560.

tractantibus; hinc validius, extracta penitus ab ulcere omni sanguinis putredine, adeoque nullam habitam indulgentiam generis claritudini, sexus infirmitati, gradus præstantiæ. Adhæserat ea scabies nonnullis Hispanorum, ex occasione commercij quâ cum Germanis apud Carolum, quâ cum Anglis apud Philippum. Usque adeo hæresis per suave licentiæ venenum ipsis etiam quandoque medicis periculum contactu creat. Et ea profecto seueritas non cælo solum, sed regno etiam pia fuit, quandoquidem pro singulis sanguinis guttulis tunc emissis ex Hispania, semper hinc postea incolumi, Gallia mollioris chirurgiæ vitio est principalibus totidem venis fluuios profudit.

3 Duo hinc narrat Suauis haud omnino falsa, sed alterum falso permixtum, utraque verò mutila, adeoque ad inducendam falsam opinionem accommodata, nisi recipiant integritatem, quâ carent. Prius est, combustum fuisse, tamquam hæretici, simulacrum Constantini Pontij, in carcere demortui, qui antea Carolo V. à Confessionibus fuerat, & cuius inter brachia Cæsar expirauerat. In primis Pontius à Concionibus, non à Confessionibus Carolo fuit, cuius confessiones, quo tempore lethali morbo decubuit, excipiebat Franciscus Viglihua. Præterea, ne quis inde suspicetur, illius religiosi Principis animam venenato huiusmodi anhelitu afflatam emigrasse, scire oportet, verum non esse, Pontium à Carolo apud se usque ad mortem in eo munere fuisse retentum; quin idem Pontius coniectus est in vincula Hispali memoratam ob causam, viuentem Carolo, qui rei nuntio accepto, dixit extemplo: *Si Pontius est hæreticus, insignis hæreticus est.* Quibus significabat, illum, si is erat, per hypocrisim quod magis impiam, eod magis subdolam egregij Catholici personam fuisse mentitum. Et sanè Carolus non modo tenerrimo pietatis sensu voluit, ut sibi morienti pius usus adhiberetur omnium rituum ac Sacramentorum Ecclesiæ Romanæ^f, quæ tamquam supersticiosa detestabantur hæretici; sed quasi præfago impulsus afflatu, curauit ut viuenti sibi ac præsentem exequiæ Ecclesiasticæ celebrarentur, secutus in eo, quamuis rarum & inusitatum, cuiusdam viri inter Sanctos relati exemplum; ac postredie in morbum incidit, quo paucos intra dies extinctus est.

4 Ad hæc Suauis, inter eos in quos hæresis titulo animaduersum fuit, recenset Bartholomæum Caranzam Dominicanum, qui ante collatas sibi Infulas Tridentinæ Synodo interfuerat, ob eam criminationem libertate ac prouentibus spoliatus. Id sanè confictum non est; verum illius loco Pontium accepit Suauis, hallucinatus:

Zzz 2 nam

e Vide Ioannem Antonium Verazugnigam, in Compendia Caroli Vita; & Sandouallium, in fine eiusdem Vita.

f Vide præsertim in morte Caroli Commentarios Suri.

1560.
g Vide duos
allatos au-
stores.

nam reuerà Carolo moribundo adfuit Caranza^s, & pro dignitate quam obtinebat, extrema Ecclesiæ officia illi præstitit in vitæ exitu. Sed causa cur illic adesset, ea fuit, quòd delato ad Carolum rumore sinistra opinionis, quæ de corrupta Archiepiscopi mente spargebatur, ad se hominem accersiri iusserat, vt ipsum commoneret. Atque hæc dicta sint ad abstergendam inelyti Cæsaris famam, qui pretio vtriusque terrarum Orbis à se abiecti Cælum mercari contendit. Quod spectat ad Caranzam, cur silentio Suauis obuoluit, expensâ plures annos illius causâ, & antea ab Hispaniensi Inquisitione, & postea à Romana, sedentibus Pio V. & Gregorio XIII. nihil solidi repertum fuisse, vt is manifestæ noxæ damnaretur; sed solum vt obstringeretur ad eiurandum, ob vehementem suspicionem, quam excitarat de suæ fidei prauitate, eumdemque carcere liberum obiisse, exhibitis non solum intaminatæ Fidei, sed singularis pietatis indiciis? Nonnumquam eadem herba, quæ non correcta venenum est, & interficit, correctâ, medela fit, & sanat.

CAPVT XII.

Litteræ Cæsaris, ac legatio ad Pontificem cum Concilij postulatis, Hugonottorum in Gallia coniuratio in Regem. Eiusdem Regis similia ad Pontificem postulata. Responsa reddita; & de statione Concilij difficultas.

a Fas lege
apud Bzo-
nium, loco
producto.

Miris modis gauisus est Ferdinandus, vbi audiit Oratorem suum acceptum à Pontifice, ei que per litteras grates egit, quæ in Vaticano Senatu postremo Ianuarij auditæ sunt. Studiosâ quadam ieiunitate indicantur illæ à Suauis, quòd per silentium quantum potest dignitatis Pontifici detrahat in summorum Principum reuerentia. Nos hîc earum summam paucis afferemus, quòd eadem operâ aliud Suauis dictum refellamus. Scribebat Cæsar, Summoperè se lætatum creatione Pontificis, tum ob communem cunctis fidelibus titulum, quòd eum cerneret in Petri Sede, cuius virtute sperabatur afflictam Ecclesiam recreatum iri; tum peculiarem ob causam, quòd vetus inter ipsos familiaritas intercessisset (significans ea tempora, quibus Pius Pontificiæ militiæ quæsturam gesserat, missæ à Paulo III. ad Ferdinandi subsidium in Pannoniam) semper postea à Pontifice exulta. Verùm eam læticiam, quæ nullius incrementi capax sibi videbatur, postea supra modum fuisse cumulata, quòd ab Oratore suo cognouisset, quàm beneuolè